
SANCTITATIS GIGAS
Panegyrico expressus in Fésto
S. IVONIS PRESB. PAVPERVM ADVOCATI
AD S. R. E. CARD.
Ab Alexandro Petruccio Eretino Sem. Rom. Cler.
XIIII KAL. IVNII AN. MDCXLIII.

Digitized by Google

ILLVSTR.^MO ATQVE EXCELL.^MO

PRINCIPI

NICOLAO BARBERINO

VRBANI VIII.

Pont. Max. Nepotis Filio.

Equiti Hieroſolym. Fani Priori.

BIBLIOTECA NAZ. VITTORIO EMANUELE

ALEXANDER PETRVCCIVS SEM. ROM. CLER. F.

EXPRESSVS à me paulò ante in laudatione Sancti Iuonis, exceptusq; cum plauſu SANCTITATIS GIGAS, iterum vocatur in lucem, Illuſtriſsime, atque Excellentiſsime Princeps, & redditur palàm congeminatione gratiſsima, non à pennicillo Pictoris, ſed à prælo Typographi: neque enim audientium aures, præclaræ imaginis magnitudinem æſtimare ſatis poſſe videbantur, niſi etiam legentium oculi ſubiectam ſibi fideliter recognoſcerent, atque vltimam maturè ſententiam ferrent, longo æuo permanſuram. Ego ſanè neceſſe habui dum dicerem, non orationem protrahere ad molem Gigantis, ſed potius è conuerſo, granditatem huius ad præconij tenuitatem contrahere: nunc autem eiuſmodi effigies (quæ ad vo-*

Google

latum verborum irreuocabilem, vel euanuit omninò, vel cecidit) dum ex typis reſurgit, ſedem nacta eſt ſibi parem, in ſplendore Tui nominis, atque in ampliſſima luce BARBERINAE *familiæ, vnde faciliùs conſpici, tanquam in bono lumine, poteſt, & citrà vmbrarum impedimenta ſpectari. Tibi quidem illa dedicatur, ad ætatem iſtam, quam adhuc tenerrimam geris, nullatenus coarctanda; quoniam vel in ipſa pueritia, non mole corporis, ſed animi indole gigantem imitaris, ab eo nimirum ortus ſanguine, ex quo nihil non maximum naſci iam poteſt. Ex* BARBERINIS *Principibus, quorum in clientelam ſum adſcitus, Tu præcipuè fuiſti mihi in Patronum optandus, cui exhibitus à Parente mea famulatus, me arctiori nexu ſeruitutis addixit. Patere igitur Tuo nomine meum hunc libellum inſigniri, in quo non tam Iuonianæ magnitudinis ſimulacrum licebit contemplari; quam ſimilem Tibi gloriam augurari, dum inſita pueritiæ Tuæ, virtutum ſemina maximarum oſtendis. Vale.*

ORA-

Digitized by Google

ORATIO.

IVONEM ſuſcepto paupertatis patrocinio nobilem, non minus iuſtitiæ Magiſtrum in foro, quam religionis in templo, Sacerdotibus æquè, ac Iureconſultis exemplum, ad clepſydram laudare, pro meritis, nulla poteſt eloquentiæ vis, nulla facultas ingenij: vbi enim laudum copia vltrà conceſſum dicendi ſpatium longè feratur, debet oratio citius amputari, quam perfici. Quamobrem ex Veterum inſtituto, ſolennem ego Sanctiſſimi Viri exornationem aggreſſus, breuiter abſoluendam, vt tempori magis, quam rebus præconium accommodem, cogor paucis multa complecti. Et ſanè publicus Iuonis præco conſtitutus ad hunc veſtrum conſeſſum; Cardinales Eminentiſſimi; opto potiſſimum in eiuſmodi cauſa, non melleam Neſtoris, in dicendo dulcedinem, non catenulas aureas ab Herculis ore prodeuntes, non Vlyſſis niues leniter profluentes in verba, non Periclis fulgura, non Iſocratis flores, non Demoſthenis neruos, non Tullij vbertatem; ſed artificis cuiuſdam ingenium, qui ſcitè admodum, & expreſsè delineaſſe fertur in minima annuli gemma vaſtæ molis Gigantem; ità quidem, vt peranguſtus orbiculus ad artis miraculum membrorum exprimeret magnitudinem humana maiorem; neque (quod olim facere conſueuit Procuſtes) iconem giganteam ad lectuli breuitatem vlla ex parte minueret. Atqui Iuonem paritura Mater viſa ſibi per quietem eſt, vt aiunt, Gigantem eniti, opportuno præſagio ſanctitatis, virtutibus, atque prodigijs illuſtrandæ. Nam vt ex Græcorum hiſtorijs oblata quondam Aſtyagi Medorum Regi per ſomnium vitis, quæ naſcens ab

Digitized by Google

vtero Filiæ palmites ad orientem vſque protenderet, futurum Cyri nepotis imperium auo ſignificabat; vt ex Romanis monumentis Actia Auguſti mater, non ſolùm viſo inſomnis, ſed ſubitis alui maculis expreſſo Dracone, conceptum à ſe filium terrendis barbaris, atque orbi propemodum deuorando proditurum intellexit; vt denique ſanctiore oſtento Chriſtianorum annales tradunt circumuectam à cane faculam Dominici natalibus præluxiſſe, ad illius argumentum incendij, quod vir Deo plenus in cordibus per ſacras conciones erat excitaturus: ità prorſus ſanctitatem Iuonis eximiam, obiecta eius parenti per ſomnum Gigantis ſpecies imminente iam partu, haud obſcurè notabat; qui primum Gigas immanium loco membrorum, & roboris inuſitati, virtutes habiturus eſſet vltrà menſuram, & numerum magnas; deinde patratis vbique miraculis ad geminum mundi cardinem, atque ad ſublime cæli faſtigium peruenturus. Exponam ergo paucis vtramque partem, vt Iuo, qualis matri antè natalem apparuit, oratione breuiſſima, tanquam vnius ductu lineæ, maximus exprimatur.

Ordiamur à virtutibus, quæ ſunt Gigantis huiuſce membra quædam adeò magna, vt illis terreri me videam hærente faucibus voce; & quidem (quod formari primum in hominis molitione tradidit Stagirita) cor exhibebit abſolutiſſimum charitas in Iuone præcipua, Chriſtianæ *vinculum perfectionis* ex Paulo. Vix enim firmato veſtigio ambulare cœpit inter mortales puer, vix compreſſis infantiæ vagitibus didicit per voces animi ſenſa depromere, vix liber euaſit è cunarum anguſtijs, aut è vinculis faſciarum; cum præoccupata vitæ melioris maturitate, annis, & corpore immaturus addixit ſe cælitibus totum, ſuique oblitus, vni Deo viuere feſtinauit. Abſtractum à matris vberibus diuinus Amor nutricius idem optimus, & magiſter in ſchola pietatis erudijt, & per vias adoleſcentiæ lubricas ſi-

ne

Digitized by Google

ne vllo caſu, aut prolapſione adeò continuit in gradu, vt perpetuum virginalis integritatis,& innocentiæ ſectatorem dimiſerit nunquam. Tanto ſub magiſtro, tanquam in Midæ manibus,aureum euaſit Iuonis cor, excluſis voluptatum illecebris, quæ candorem animi, morumque deprauant; neque enim cum pleriſque mortalium hæſit in luto, ſed ſubita alarum explicatione multò felicius, quàm compactilis Architæ columba in cælum euolauit: intimo deinde ſinu diuinitatis exceptum, nobiliore artificio, quam olim Aſpendius ille fidicen, intus canere didicit; tacere iuſſis omninò Sirenum cantibus, quæ iuuentuti exitium moliuntur: adeò vt ſeptem ipſos dies orando tranſegiſſe legatur: magnum profectò cor,quod in terra parem ſibi ſedem nullam inuenit, ſed in arcam diuini pectoris, vbi theſaurum habuit, ſuo quaſi iure penetrauit.

At caput non minus,quam cor in Gigante requiritis Auditores. Ego verò in hanc laudem vocare non dubitauerim ſapientiſſimè adminiſtratam ab Iuone iuſtitiam, quam virtutem eſſe maximè capitalem nemo negabit. Etenim ius dicere ex legum iuſtiſſimarum præſcripto, ſuum vnicuique tribuere, in dubijs ſententiam ferre, componere litigantium diſſidia, deſcribere criminibus pænas, ſtatuere ſontibus ſupplicia, reos abſoluere, furta repetere, iniurias vindicare, arcere vim publicam, exercere iudicia, iuſtitiæ ſunt opera, quibus implendis Plato præcipua Reipublicæ capita ſeligebat. Et quidem ſatis virium ad cenſendi poteſtatem habebat Iuo, quem artes bonæ, quem liberalia ſtudia, quem iuris, legumque peritia, quem anteactæ vitæ rationes à principe regula nullatenus aberrantes, quem in pectus illapſi religionis igniculi commendabant. Nam ad ponenda tyrocinia ſcientiarum Lutetiæ primum excultus humaniore litteratura, edoctus philoſophiæ naturalis arcana, & ſacrarum cognitione doctrinarum imbutus: de-

inde Aureliæ in adyta Iuriſprudentiæ receptus, ſpectatæ vir ſanctimoniæ, atque eruditionis à Rhedonenſi ſemel, iterum ab Antiſtite Trecorenſi aſſumitur in paſtorali animorum procuratione vicarius. [Quare cauſarum in ſacro foro publicus cognitor, quæſitor, & arbiter conſtitutus, ad prouinciam aleæ periculoſæ plenam fideliter obeundam, neceſſe non habuit educere ab antiquitatis viſceribus Cambyſis Perſarum Regis exemplum, qui Siſani corrupti iudicij reo pelle detracta, Iudicum ſubſellia iuſſit inſterni], vt à flagitio continerentur cæteri, quibus forent in poſterum ſummarum rerum calculi permittendi; nam diuini imago iudicij altius animo conſignata, & poſtremæ ſententiæ ratio, diu, noctuque meditando recognita, vel à minimis in iudicando labeculis optimam Iuonis mentem, quam longiſſimè auocabat. Tuba illa cæleſtis mortuos è ſepulchris excitatura eius auribus (vt quodam Stridonienſi Hieronymo) præludia quædam in dies fragoris vltimi faciebat, & perinde quaſi ſingulis Iuonem momentis ſiſteret iudici Deo, ad eundem perpetuò perſonabat. Itaque ſententiam pronunciaturus, oborta diuinitus luce rem omnem ad examen vocatam æqua lance pendebat, fundebat preces, ſoluebatur in lachrymas, æternæ oraculum Sapientiæ conſulebat; donec, quaſi ex Democriti puteo veritatem expiſcatus, bono in lumine collocaret. Si quando ſpoliare pauperem bonis in pœnam admiſſi criminis cogeretur, ità clementiam nouerat accommodare iuſtitiæ, vt æquè ſuſtineret Iudicis perſonam & Patris, dum quantum abſtulerat egeno ſententia per iuſtitiam, tantumdem de ſuo voluntas per miſericordiam illi reponeret. Neque iam ſoli Locrenſes commemorabunt mihi Zaleucum, qui alterum ſibi oculum, filio reo alterum effodi iuſſerit, vt lex ab adoleſcente violata vindicem Regem haberet, eumdemque miſericordem Patrem filius experiretur: habet nimirùm

rùm Iuonem Gallia, qui reos pauperes de re pecuniaria diſceptantes, ità ad ſolutionem adegerit æris alieni, vt ſuis quoque facultatibus omnem ex multa iacturam vltrò damnatorum inopiæ compenſarit. O iuſtitiam ad leges exactam, ſed clementiæ prorſus affinem, eàque ex amoris præſcripto terminatam! Equidem intueor in hac vna virtute Gigantis caput ſuos vltrà terminos extenſum, ex cuius menſura melius, quàm ex pede colligere licet quanta laudato Coloſſo ſint membra.

Sed an Iuoni vox defuit tonitruo par, qualem in Gigantibus Poëtæ commenti ſunt? an linguam in eo deſiderabimus ſuprà vires forenſium Oratorum vehementem, & efficacem? hominem aſpicite depoſita iudicandi prouincia inter Patronos adlectum, imò pro ſolis pauperibus, nulla niſi à Deo ſperata mercede apud Iudices perorantem. Aurea illi quidem in roſtris eloquentia fuit, quæ tamen non auro foret emenda, ſed precibus egenorum: ſupplices horum libellos ex remotioribus partibus tanquam alis columbarum delatos, ad ſe vnum confluere gaudebat. Quare defenſa ſæpius liberali patrocinio paupertas, ſpecioſo illum titulo Aduocati pauperum decorauit ſuprà veterem gloriam, qua deuictæ olim vrbes, populi in ſeruitutem accepti, expugnatæ regiones peculiaria Romanis Ducibus cognomina tradiderunt. At in eiuſmodi cauſis Iuonis non modo ſtudium, & diligentiam, ſed in omnes planè formas verſatilem eloquentiam referre pro meritis, & laudare pro dignitate non poſſum; nouerat enim è ſuperiore loco, cum præſtantiſſimis Oratorum ad Iudices non verba torquere, ſed fulmina; ſæpè (vt apud Areopagitas) rationum momentis pugnare, non arte; interdum confugere ad vim dicendi, aut præditam artificio non vulgari facundiam: nouerat copioſè loqui cum Atticis, cum Laconicis preſsè, cum Homerico Menelao limatè, cum

Ne-

Neſtore ſuauiter, molliter cum Vlyſſe, perpolitè cum Lyſia, cum Iſocrate floridè, cum Gorgia numerosè, cum Africano grauiter, leniter cum Lelio, vehementer cum Antonio, cum Craſſo conſtanter; nouerat orationem flectere, ac permutare cum Tullio, vt modò fluentem ſine ſalebris in aquas diffunderet, modò incaleſcentem in ignes inflammaret, modò profunderet ornatam in flores, modò ſpargeret illuminatam in gemmas, modò pretioſam ac diuitem in auri pluuias eliquaret. Huius eloquentiæ vim verè flexanimam, & prodigiosè efficacem fuiſſe quis neget? Narrat Hiſtoricus non ignobilis, habitaſſe ad meridiem homines, quibus linguæ à radicibus imis bifidæ multiplex vſus foret; dum ſatisfacere ſimul pluribus reſpondendo poſſent, atque enunciare diuerſa. An ſit hac in re ſcriptori fides habenda, viderint alij. Ego verum in Iuone miraculum deprehendo; nam pauperum cauſis dum ſtudet impenſius, dum ardentius tuetur eorum iura, dum ab ijſdem liberius propulſat iniurias, intereà audientibus etiam pietatem, ac religionem ſenſim inſpirat; & alteris quidem collectas quaſi de naufragio fortunas reſtituit; alteris verò aperit cæleſtium theſauros gratiarum. Non eſt igitur cur miremur, quamobrem Sacerdos integerrimus æquè feliciter in foro paupertatis ageret cauſam, ac virtutum in templo, vnde tanquam è theatro declamationum aculeos intendebat in vitia, Tartarorum monſtra voce terrebat; profugam religionem, iuſtitiam peregrinam, eiectam afflictamque pietatem ab exilio reuocabat. Ab illo concionante ſunt emendati toties ciuitatum mores, inſtaurati ſacrorum cultus, euerſa fraudum cubilia, opulentiorum ambitio caſtigata, ſublata tenuiorum auaritia, licentia iuuentutis repreſſa, fracta prauè ſentientium perfidia, ſubiectæ cordibus diuinarum inſtitutionum faces, illatus animis Deus. Hæc nimirum opera, hæc victoriæ propè

quo-

quotidianæ Oratoris erant, moribus non minus quàm vocibus declamantis; qui ſingulis ferè membris ad populum pro diuina gloria peroraret, cuius vita, tanquam lingua quædam, non ſtrepitu verborum, ſed rerum perſanctè geſtarum eloquentia perſonaret.

Verum à lingua tranſeamus ad manus, quas reperiemus in Gigante peramplas, & reliquarum partium magnitudini omninò conformes, niſi fortè illis caruiſſe Iuo dicendus eſt; quoniam ab Aegyptijs primum, deinde à Græcis Iudicum imagines abſque manibus conſueuere depingi, vt eiuſmodi magiſtratus ratio notaretur, qui tunc incorruptus, & integer eſſe cenſetur, vbi Iudex ad oblata munera quaſi mancus, & mutilus conſtantiſſimè perſeueret. Attamen profuſa in pauperes liberalitas, atque ad eos paſcendos exhauſta penitùs horrea, apothecæ condonatæ, annui reditus viritim in miſeros diſtributi, exoneratæ pecunijs arcæ totæ, Iuonem nobis, vti Briareum alterum, verè centimanum exhibebunt; cum ille ſolitus eſſet quotidie in triuijs mendicos quærere Diogenis facula, excipere aut errabundos hoſpitio, aut lecto ægrotos, affundere pedibus aquam, adhibere menſis conuiuas, alere domi ſuæ familias integras, victum ſibi, veſtitumque detrahere, quò conſuleret indigentibus, in horas denique ſingulas penum famelicis aperire. Quis non admiretur, & laudet adeò beneficas manus, quæ vſurpata non ſemel à Tito Cæſare querela, dicere nunquam verè potuerint à ſe perditum diem? Iure optimo ad giganteam amplitudinem videbantur extenſæ, dum innumeros pauperum greges, quibus alendis vix terra par foret, munificè ac benignè foueret. Atqui tu Iuo ſanctiſſime tanta in alios liberalitate profuſus, in teipſum vſque eò parcus deprehenſus es, vt manus ad tuum commodum habere videreris planè nullas; ſaccum pro veſte cilicinum, eumque duriſſimum tibi ſepoſueras ad volunta-

luntariam corporis afflictationem; noctes orando traductæ quietem parabant, ſed inſomnem; at vbi neceſſitas vrgebat nuda cubabas humo, tuo ſæpe reſperſa ſanguine, quem expreſſerant flagra. Cum recurrerent Chriſtianis legibus imperata ieiunia, pane tantùm & frigida victitabas. Nimis crudele bellum hoc erat, tibi vni illatum authore te, in quo iam canebat receptui deſtituta viribus ætas, ſed nequaquam audiebatur. Manus iſtæ prodigæ ſimul, & parcæ, beneficentiam alijs exhibebant; vni tibi ſeueritatem, atque inopiam reſeruabant.

Ego interim attonitus ad pedes deſcendo, quos & ſi Gigantibus anguineos, atque obtortis in ſpiras cruribus Draconi ſimiles tribuebat olim Commodus Imperator ex vulgato Poëtæ commento.

——————— *Ima per orbes*
Squammeus intortos ſinuat veſtigia ſerpens.

Verumtamen nihil tale reperiam in Iuone, cuius itinera ſolum expreſſa leguntur ad diuini imitationem Gigantis, rectam in cælum viam, non obliquam, ac tortuoſam ſuo exemplo docentis. Quare quemadmodum hic per ſpatia viarum longiſſima laborioſè decurſa anguem humani generis hoſtem calcando compreſſit; ità conſueuit alter eadem via ſequutus tanti Ducis veſtigia eludere ſerpentum inſidias; & per illorum capita ſecurus incedens, nullam timuit à veneno perniciem; occurrentia paſſim voluptatum oblectamenta deſpexit; auro, argentoque non eſt captus; ſplendorem generis, maiorum imagines, honorum inſignia, tanquam inanes vmbras, & ſimulacra vaniſsima ne vidit quidem; denique per mille Stygiarum fraudum offendicula, nuſquam titubante veſtigio, peruenit ad metam.

Habetis Auditores Gigantem oratione mea delineatum; habetis ingentes Iuonis virtutes, immanium inſtar mem-

Digitized by Google

membrorum veſtris oculis minimo colorum ductu ſubiectas. Iam illum cælo maiorem, & mundo, vtpote Diuinitatis æmulum, in miraculis, quæ patrauit, aſpicite. Tiphœum in fabulis legimus admirabili magnitudine præditum, ſydera capite, & geminos orbis cardines manibus attingere, toto ſinu mundi partes complecti, cæloque propè vim facere. At in elementa ſingula, vis, & poteſtas Iuoni diuinitus conceſſa, eorum merito dici poteſt complexus quidam. Extendebat quocumque vir ſanctus brachia; quocũque palmas intendebat prodigiorum feraces, ad quarum nutum, vt ad zephyri purioris afflatum terra, non ſemel floruit: exciſæ ad templi molitionem arbores, & deiectæ, iterum radicibus ſolo defixis, ſunt ad priſtinam integritatem illicò reſtitutæ; relictus in horreo frumenti modius, ad vberrimam excreuit annonam; vnicus in menſa panis, congeminatione ſubita, plurium conuiuarum expleuit famem; ceſſerunt ab humanis corporibus miniſtri pænarum Spiritus; & ſine Machaonis opera, aut viribus Æſculapij, morborum impetus ſunt omninò repreſſi; mortui quoque ad decem, & ſeptem, vitæ reſtituti. Prætereà ſenſerunt aquæ præſentem Iuonis manum, cum redundans ab imbrium, & niuium copia rapidiſſimus fluuius, vndas vtrimque recedere iuſſit, & liberam ab alluuione ſemitam tranſeunti reliquit. Iuonis etiam aſpectu commotus aër, in eius gremium, plurium inſpectante corona, placidiſſimas ad ludum immiſit auiculas. Extenſam denique viri dexteram ignis, rerum corporatarum voraciſſimus helluo, interdum extimuit; cum enim latè graſſaretur in ædibus ciuitatis incendium, adeò vt ad totam ferè viciniam peſtis pertineret, nec humanum ſperari poſſet vllum in communi malo remedium; illuc à ciuium gemitibus vocatus Iuo, tùm fuſis ad Deum precibus, tùm etiam obiecto Crucis ſigno vim flammarum extinxit. At etiam eius miracula perue-

nerunt.

nerunt in cælum : nam quò inſana illa turris molitione niti contenderunt Gigantes, quò Superis infenſi Titanes per aggeſtos montibus montes, quaſi per gradus, bellum ferre conati ſunt; eò noſter hic Gigas, vel conſtitutus in terra, victricem manum iniecit; ità tamen, vt non tàm ipſe dum viueret in cælum penetraret, quàm ad ſe Cælites Herculea veluti catena pertraheret. Quoties accepiſſe fertur hoſpitio Beatas Mentes, & mutuis earum collocutionibus interfuiſſe! Quoties Sanctos viros æternitatis in ſinu regnantes, comites itinerum habuit, ac domi contubernales! Quoties Deum ipſum Cælitum Principem, humano ſub aſpectu domeſticum ſibi vidit, & familiarem! Quid ſignificabat lapſa ſemel de cælo flamma ſupra caput Iuonis Chriſtiano ritu ſacrificantis, niſi illum humani generis conditorem æternum, qui vocali ſub incendio viſus eſt Moyſi quondam in rubo? Quid candidiſſima illa Columba notabat, quæ ſubito volatu ad eumdem acceſſit, excubantem in templo nocturnis precibus, niſi diuinum Spiritum, qui ante mundi primordia aquis in ſimilitudinem volucris incubabat? Quisnam erat pannoſus ille mendicus, ſquallore, atque inopia miſerabilis ad aſpectum (quem Iuo foris ſemel, aduerſus vim frigoris detracta ſibi veſte contexit, domi iterum menſæ ſuæ conuiuam adhibuit) niſi CHRISTVS DEI FILIVS amantiſſimus paupertatis? Hic enimuerò quàm ſubitò ſcenam mutauit! quàm à ſe diuerſus apparuit! cum ſordibus conuerſis in lucem, ex obſcuro clariſſimus, ex deformi decorus, ex mendico diues, ſplendore locum, & hoſpitem iucunditate perfudit. Igitur Iuo pauperum pater, cæli expugnator egregius, cæleſtes ciues, eorumque Principem traxit ad ſe; dignus certè, qui cinctum immortali laurea caput, in illud æternæ gloriæ Capitolium triumphalis Gigas inferret. At intulit tandem, quandò imminentem ſibi mortem cecinit feliciſſimus olor, &

mor-

Digitized by Google

morbo correptus vltimo, nudis recubuit in paleis; vt vbi na tus ab vtero Virginis, Gigas olim Diuinus, exultauerat ad ſtadia mortalitatis decurrenda, ibidem mortuus alter Gi gas, liberum à carcere ſpiritum emitteret in gremium Di uinitatis. Proximis ferijs, poſt votiuam noſtri Liberatoris i cælum aſcendentis memoriam, obijſſe ferunt Iuonem; v nimirùm vel pompam triumphantis augeret, vel per expre ſam ab eius ſplendore galaxiam, triumphum duceret ſuum

Videant hìc ſeriò Iuriſconſulti quàm bona, quàm fe lix, quàm glorioſa ſit pauperum cauſa; videant quò pro uexerit integerrimum Iudicem, & Sacerdotem ſanctum defenſa in tribunalibus paupertas, domi nutrita, quæſit in triuijs, liberata in periculis, in frigore conueſtita, i caſibus erecta, recreata in ærumnis, in vinculis redem pta, in valetudinarijs ſubleuata. Admirentur ab auro di uitem magis donato, quàm accepto; in iudicijs rei alie næ defenſorem acerrimum, & prodigum largitorem ſuæ ſeuerum in crimina, miſericordem in reos; imitentur v rum, ſine vllius iniuria, obſeruantiſſimum iuris; non am bitione ductum, aut lucri ſpe, ſed amore iuſtitiæ; rectur in foro, pium in templo, parcum domi, foris liberalem virtutum magnitudine præditum gigantea; ſtaturæ, qu viſus olim eſt parenti, ſola ſanctitate conformem. Galli tanto nobilis partu, quamuis perampla, impar eſt eius fa mæ, omnium planè gentium linguis, & litteris celebran dæ: neque enim ſolis coronandus eſt lilijs, quem terrarum omnium flores, marium gemmæ, cæleſtium orbium ſyde ra propè iam ambiunt. Itaque Clemens Summus Ponti fex eius nominis Sextus, diuinitus è cælo præmonitus, e: petitum à Regibus, probatum lectiſſimorum Patrum ſe tentijs, & miraculis clarum, ritè Sanctorum aſcripſit nu mero, & publicæ Chriſtianorum venerationi palàm expo ſuit. En tibi Sacerdotum religioſiſſime, probatiſſime iu dicum,

icum, tribunalium gloria, iuris ornamentum, aſylum aupertatis, Tibi, inquam, Iuo Roma nunc ſupplicat, Orbis aput te purpuratus iſte Patrum conſeſſus, te lectiſſimus Curiæ Romanæ Senatus implorat; atque ea ſunt omnium ota, hoc in templo tuis meritis erecto, hac luce tuis addicta ſacris, vt dum regnas in cælo, dum virtutibus, & prodigijs orbem imples, ab ijs potiſſimum, qui iudicijs vbique terrarum præſunt, exprimaris imitatione (vti nos oratione fecimus) SANCTITATIS GIGAS.

DIXI.

FINE

Digitized by Google